

Fastställande av direktiv för budget 2005 och planering för 2006-2007 samt investeringsplan 2005-2009

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att uppdra åt landstingsstyrelsens förvaltning att justera direktiven i enlighet med det som anförs nedan samt Moderata Samlingspartiets förslag till budget 2004 och planering 2005-2006

att uppdra åt landstingsstyrelsen att omedelbart inleda förhandlingar med regeringen för att förändra det mellankommunala utjämningsystemet från år 2005 i enlighet med tjänstemannautlåtandet till utjämningskommitténs betänkande

att uppdra åt landstingsstyrelsen att inleda förhandlingar med regeringen syftande till att staten övertar rollen som finansiär av det landstingskommunala utjämningsystemet

att uppdra åt landstingsstyrelsens förvaltning att redovisa de besparingsåtgärder som vidtas på grund av utjämningsystemet

att uppdra åt landstingsstyrelsens förvaltning att inleda en granskning som redovisas i samband med budgetbeslutet för 2005 där det framgår vad de pengar som Stockholms läns landsting betalar till andra landsting används till.

Inledning

Stockholms läns landsting är i en ekonomisk kris som är mycket allvarlig. Situationen kan närmast liknas vid en nedåtgående spiral:

- För att betala de allt tyngre utjämningsavgifterna måste landstinget höja skatten,
- vilket påverkar tillväxten i vår region negativt,
- varvid skatteunderlaget viker och skatteintäkterna blir lägre,
- som leder till besparingar och nya skattehöjningar,
- vilket i sin tur sänker tillväxten ytterligare.

Landstingets förmåga att med det egna skatteunderlaget finansiera sjukvården i Stockholm är god. Men de skatteintäkter som behövs här dirigeras om till andra delar av landet. Paradoxen är att den största delen av utjämningsbidragen betalas till regioner som har en med svenska mått mätt mycket god tillväxt; Skåne och Västra Götaland. Utjämningsystemet har flera oacceptabla följder, men mest graverande är att låg- och medelinkomsttagare via landstingsskatten finansierar lägre skatt för bland annat höginkomsttagare i Göteborg och Malmö. I takt med att sysselsättningen i Stockholm viker finansierar också allt fler arbetslösa i vår region via allt högre skatter en allt större andel av sjukvården i södra och västra Sverige.

Kostnader för andra landsting och kommuner

Stockholms läns landsting måste skyndsamt begära förhandlingar med regeringen för att nå en uppgörelse som innebär att det förslag till nytt utjämningsystem som nu föreligger inte förverkligas. I stället bör utjämningsystemet successivt förändras så att staten övertar finansieringen av den utjämnings som Stockholms läns landsting i dag betalar till andra landsting. Utgångspunkten för förhandlingen i det kortare perspektivet ska utgå från landstingsförvaltningens tjänstemannayttrande till utjämningskommitténs betänkande. Överfinansieringen av landstingsutjämningsystemet på 500 miljoner kronor, som innebär att Stockholms läns landsting finansierar primärkommunal verksamhet, måste upphöra.

I avvaktan på resultatet av förhandlingen med regeringen måste emellertid landstingsförvaltningen förbereda en budget för 2005 som utgår från gällande utjämningsystem. Budgetarbetet bör dock bedrivas så, att förvaltningen för varje vald åtgärd beskriver de bakomliggande orsakerna. Om det är så att en åtgärd motiveras av besparingskäl hänförliga till utjämningsystemet ska förvaltningen tydligt ange detta. Stockholmarna bör ges möjligheten att se de tydliga följderna av den stockholmsfientliga politik som den socialdemokratiska regeringen driver mot vår region och mot Stockholms läns landsting.

Landstingsförvaltningen ges också i uppdrag att, eventuellt i samverkan med Landstingsförbundet, granska och redovisa till vad de skattepengar som medborgarna i Stockholms län betalar till andra landsting används för där. Redovisningen bör föreligga i samband med att landstingsfullmäktige fattar beslut om budgeten i höst.

Utgångspunkter för kärnverksamheten

Moderata Samlingspartiet förespråkar en omfattande reformering och renodling av landstingets verksamhet. Det innebär strikta prioriteringar, besparingar på byråkrati och en strävan att få största möjliga utdelning för varje skattekrona. Verksamheten bör planeras så att utrymme för en skattesänkning skapas 2006.

Det som inte hör till landstingets kärnområden – dvs sjukvård och kollektivtrafik – avvecklas. Vissa delar av sådan verksamhet kan överföras till annan huvudman. Andra

delar kan få en ren marknadslösning. Landstingsförvaltningen ges i uppdrag att finna alternativa huvudmän eller bistå för att göra verksamheter som inte bör vara landstingskommunala att bli marknadsförsörjda. Övriga verksamheter avvecklas.

En liknande översyn görs också inom kärnområdena. Forskningen visar att offentlig sektor kännetecknas av en låg grad av omvandling, kontraktion och avveckling av verksamheter. Det innebär att en verksamhet som en gång givits anslag är svår att minska och mycket svår att lägga ned. Med utgångspunkt från tillgänglig forskning på området bör landstingsförvaltningen utarbeta metoder för att utvärdera verksamheter och skapa system för hur verksamheter vars funktion kan ifrågasättas, ska minska och/eller avvecklas. Förändringarna skapar utrymme för ny verksamhet och för att Stockholms läns landsting ska kunna vara i den medicinska tekniska fronten.

Detta understryker behovet av en fungerande konkurrens. Inom Stockholms läns landsting finns åtminstone delvis en sådan ordning; folktandvården är en verksamhet där upphandlingen fungerar och som till omkring 70 procent finansieras med externa intäkter. Folktandvården är den verksamhet inom Stockholms läns landsting där det finns en konkurrens med den privata sektorn som fungerar relativt väl. Även om systemet leder till viss konkurrens-snedvridning, har ordningen ändå inneburit omlokaliseringar, kontraktion och avveckling av enheter som i vissa fall tidigare låg vägg i vägg med varandra. Ett tydligt ledarskap inom folktandvården har möjliggjort denna positiva utveckling, något som också kan appliceras på andra verksamheter inom koncernen.

Det är uppseendeväckande att landstingets socialistiska majoritet föreslår att Stockholms läns landsting ska återinföra total anslagsfinansiering via fast ersättning till sjukhus. En sådan ordning pekar tydligt på de planekonomiska intressen som finns i majoriteten. Detsamma gäller förslagen om egenregianbud. Sådana åtgärder har en negativ effekt på det sammantagna vårdutbudet i länet.

Ett arbete med att hushålla med skattebetalarnas pengar krävs. Det ska alltid finnas en strävan att använda landstingets resurser på mest effektiva sätt. Denna strävan måste emellertid handla om att långsiktigt arbeta med reformer och renodling av verksamheten, snarare än drastiska nedskärningar. Den nu rådande arbetsordningen med total fokusering på balans driver fram olika ”snabbspår” där verksamheten kastas mellan olika förändringar som inte kan bedömas vara långsiktigt hållbara – eller ens kortsiktigt trovärdiga. Snarare leder den socialistiska sjukvårdspolitiken till att kostnaderna per prestation kommer att stiga samtidigt som vårdskulden växer och blir större.

Inom sjukvården krävs att det förnyelsearbete som inleddes under föregående mandatperiod återupptas och drivs vidare. Med ökad konkurrens genom fler fristående vårdgivare kan effektiviseringar uppnås. Genom en förnyelse av vårdens ersättningssystem, mer mångfald samt konkurrens och tydligare ansvarsuppdelning mellan beställare och utförare går det att nå en bättre kostnadskontroll och produktivitet.

Övergripande direktiv 2005 - 2007

- **Budget i balans med sikte på skattesänkning 2006**

Det övergripande målet för den ekonomiska planeringen är en budget i balans. Arbetet ska också inriktas på att skapa utrymme för en skattesänkning 2006, så att skattekraftstillväxten kan få ny fart vilket bidrar till att göra landstingets framtida finansiering uthålligare och tryggare.

- **Fokusering på kärnuppgifterna**

Som anförts ovan är det av stor vikt att ett fortgående arbete med prioriteringar görs, där fokus läggs på landstingets kärnverksamheter. I det arbetet är det inte minst betydelsefullt att verksamheter kan avvecklas eller minska i omfattning. Detta måste ske för att skapa utrymme för ny verksamhet.

- **Minskad byråkrati och färre politiker**

Omorganiseringen som genomförts i Stockholms läns landsting ökar administrationen och antalet politiker. Antalet politiker och politiska instanser bör minska.

- **Översyn av extern bidragsgivning**

En översyn av Stockholms läns landstings externa bidragsgivning ska göras för att minska sådana kostnader.

- **Förbättrad effektivitet genom bench-marking m.m.**

Sjukvården och kollektivtrafiken ges i uppdrag att förbättra kopplingen mellan behov, efterfrågan och utbud. Uppdraget handlar om att utveckla samt förbättra beställarrollen och avtalsarbetet. Förbättrad effektivitet och kvalitet ska uppnås genom bench-marking där kostnader och verksamhet inom landstinget jämförs med motsvarande verksamhet, privat och offentlig i Sverige och i andra länder.

- **Patientens val av vårdgivare ska styra resurserna**

För att lägga grunden till en utveckling med fokus på patientens behov krävs förändringar i ersättningssystemet. Patienternas val av vårdgivare ska styra sjukvårdens resurser, inte politiska beslut. Detta förverkligas genom införandet av ett kundvalssystem, att pengarna utbetalas till den vårdgivare som patienten själv väljer. Ersättningen för en utförd tjänst måste sättas i relation till insats. Några utgångspunkter för ersättningssystemet ska vara:

- Ersättningssystemet ska styras via patientens val av vårdgivare
- Ersättningssystemen ska konstrueras för att öka produktiviteten och kostnadskontrollen
- Ersättningssystemen ska vara konkurrensneutrala

- **Vårdgarantin återinförs och utvecklas**

Vårdköer kan aldrig vara en acceptabel väg att sänka kostnader. Beslutet att från den 1 januari 2004 avskaffa vårdgarantin var felaktigt och den måste därför återinföras. Medborgarna ska återges rätten till vård eller behandling inom tre månader, efter läkares beslut. Rätten att söka vård begränsas inte bara till privata eller offentliga vårdgivare i Stockholms läns landsting utan också till andra landsting. En möjlighet att dessutom söka

vård inom valfritt EU-land ska också finnas. Länsrätten har i uppmärksammade domar lämnat stöd för en sådan rättighet.

- **Remisstvånget avskaffas**

Remisstvånget till specialistläkare och sjukgymnast är fel. Målet att göra vården mer svårtillgänglig är ett bevis på nuvarande landstingsmajoritets bristande tillit till medborgarnas förmåga att välja vård. Genom att avskaffa remisstvånget krävs inte längre ett extra läkarbesök vilket kan avlasta primärvården och sänka kostnaderna.

- **Mångfaldskansliet återinrättas**

Landstingsmonopolet måste ersättas med en mångfald av fristående alternativ inom sjukvården. För de anställda leder det till fler arbetsgivare att välja mellan, eller en chans att starta eget. Det ökar känslan av egenmakt och stärker personalens möjligheter att påverka sin egen karriär, yrkessituation och löneutveckling. För medborgarna betyder en sådan utveckling en högre grad av valfrihet vilket ökar möjligheten för vården att ge den service man som patient önskar. För att stödja utvecklingen återinrättas Mångfaldskansliet med uppgift att ge stöd och utbildning till personal som önskar ta över landstingsdriven verksamhet och driva dem som fristående vårdgivare.

- Den landstingsägda primärvården övergår i fristående regi genom avknoppning eller privatisering.
- Personalen tar över driften av landstingets övriga vårdverksamheter
- Bolagisera återstående akutsjukhus
- Driften av akutsjukhusen övergår till fristående vårdgivare

- **Regional hälsoförsäkring**

Utifrån nuvarande lagstiftning och förutsättningar bör en regional hälsoförsäkring införas. Hälsoförsäkring ska vara solidariskt finansierad och omfatta samtliga länets invånare. Vården ska ges efter behov.

I nästa steg ska Stockholms läns landsting ansöka om att få genomföra ett försök med en allomfattande obligatoriskt finansierad hälsoförsäkring som även innefattar Försäkringskassan i Stockholms län.

Detta är ett led i att på sikt kunna avskaffa landstingen.

- **Ett nytt taxesystem inom SL införs**

Landstingets vänstermajoritet har rekordhöjt SL-taxan och samtidigt genomfört besparingar på trafiken. Detta leder till allt färre resenärer. Vi moderater vill vända utvecklingen och driva en politik som i stället leder till fler resenärer. Genom att införa en ny, mer rättvis, SL-taxa och samtidigt mer kraftfullt motverka fuskåkning och skadegörelse går det att locka fler resenärer samtidigt som trafiken kan byggas ut. I dag upplevs korta resor alltför dyra av resenärerna, medan långa resor är relativt billiga. Styrelsen för SL får i uppdrag att införa en mer rättvis avståndsrelaterad taxa, exempelvis bör särskilda lokala kort införas i Norrtälje och i Södertälje.